

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА

№

82.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 21-го Октябрѣ. — 1847 — Wilno. WTOREK, 21-go Października.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 15-го Октябрѣ.

Въ С. Петербургскихъ Вѣдомостяхъ напечатаны слѣдующія извѣстія:

„11-го Октябрѣ происходила въ Царскомъ Селѣ торжественная встрѣча Высоковароченной Невѣсты Его Императорскаго Высочества, Великаго Князя Константина Николаевича, Ея Свѣтлости Принцессы Александры Саксенъ-Альтенбургской. Вся войска, расположенныя въ Царскомъ Селѣ и Павловскѣ, находились въ строю и были разставлены въ Царско-сельскомъ Паркѣ и на дворѣ большаго Царскосельскаго Дворца. — Въ два часа по полудни послѣдовалъ въѣздъ въ экипажѣ Государыни Императрицы, въ коемъ помѣщались Ея Императорское Величество, Государыня Цесаревна, Ея Высочество Великая Княгиня Марія Николаевна и Высоковароченная Невѣста. — Впереди онаго слѣдовала Императорскія конвой, а подлѣ экипажа изволили ѣхать верхомъ Государь Императоръ, Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, Ихъ Высочества Великіе Князья Константинъ Николаевичъ, Николай Николаевичъ и Михаилъ Николаевичъ и Его Высочество Великій Князь Михаилъ Павловичъ, съ многочисленною свитою. — Въ устроенной передъ дворцоваго церковноу заль, Ихъ Императорскія Величества и Ихъ Императорскія Высочества встрѣчены были Первыми Чинами Двора и Придворными Дамами. — Потомъ совершено было Придворнымъ Духовенствомъ молебствіе, послѣ когаго Ихъ Величества съ Ихъ Высочествами и Высоковароченною Невѣстою изволили отправиться въ Новый Дворецъ.

Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 29-го Сентября, Его Императорское Высочество Великій Князь Константинъ Николаевичъ назначенъ Шефомъ Волынскаго Уланскаго Полка, коему и именуются Уланскимъ Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Константина Николаевича Полкомъ.

Главноуправляющій Путями Сообщенія и Публичными Зданіями, Генералъ-Адъютантъ Графъ *Клейнмихель*, возвратился, въ С. Петербургъ, изъ путешествія, предпринятаго имъ по разнымъ губерніямъ.

Съ 5-го на 6-е Сентября, въ городѣ Костромѣ открылся пожаръ, истребившій 118 домовъ и 1 монастырь. 9-го и 10-го числа, пожаръ, который считали уже прекратившимся, возобновился и истребилъ еще около 70 домовъ.

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 15-go Października.

W St. Petersburgskiej Gazecie umieszczono co następuje:

„Dnia 11-go Października odbyło się w Carskim Sielie uroczyste spotkanie Wysocenarzczonej Oblubienicy Jego CESARSKIEJ WYSOKOŚCI, WIELKIEGO XIĘCIA KONSTANTEGO NIKOLAJEWICZA, J. O. Xiężniczki ALEXANDRY SASKO-ALTENBURGSKIEJ. Wszystkie wojska, znajdujące się w Carskim Sielie i w Pawłowsku, stały w szyku i były rozstawione w Carsko-Sielskim parku i na podwórzcu wielkiego Carsko-Sielskiego Pałacu. O godz. 2-jej z południa nastąpił wjazd w powozie CESARZOWEJ JEJ MOŚCI, w którym się mieścili JEJ CESARSKA MOŚĆ, CESARZEWNA, JEJ WYSOKOŚĆ WIELKA XIĘŻNA MARYA NIKOLAJEWNA i Wysocenarzczonej Oblubienicy. — Powóz poprzedzał CESARSKI konwoj, a obok powozu raczyli jechać konno CESARZ JEJ MOŚĆ, NASTĘPCA CESARZEWICZ, ICH WYSOKOŚCI WIELCY XIĄŻĘTA KONSTANTY NIKOLAJEWICZA, NIKOLAJ NIKOLAJEWICZ i MICHAŁ NIKOLAJEWICZ i JEJ WYSOKOŚĆ WIELKA XIĄŻKA MICHAŁ PAWELOWICZ, z licznym orszakim. — W urządzonj przed pałacowā cerkwia sali, ICH CESARSKIE MOŚCI i ICH CESARSKIE WYSOKOŚCI zostali spotkani przez pierwszych Urzędników Dworu i Damy Dworskie. — Następnie Nadworne Duchownictwo odprawiło modły, po których ICH CESARSKIE MOŚCI z ICH WYSOKOŚCIAMI i Wysocenarzczonej Oblubienicą raczyli udać się do Nowego Pałacu.“

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojennym, 29-go Września, JEJ CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKA XIĄŻKA KONSTANTY NIKOLAJEWICZ mianowany został Szefem Wołyńskiego Półku Ułanów, któremu rozkazano też nazywać się odtąd Półkiem Ułanów JEJ CESARSKIEJ WYSOKOŚCI WIELKIEGO XIĘCIA KONSTANTEGO NIKOLAJEWICZA.

Głównozarządzający Drogami Komunikacyi i Publicznymi Budowlami, Jenerał-Adjutant Hrabia *Kleinmichel*, powrócił do St. Petersburga, z podróży do różnych gubernii odbytej.

Z dnia 5 na 6 Września, wybuchł pożar w mieście Kostromie, który pochłonił 118 domów i jeden monaster. Dnia 9 i 10, pożar, który już miano za ugaszony, wznowił się znnowu i pochłonił około 70 domów.

ИЗВѢСТІЯ СЪ КАВКАЗА.
отъ 15-го Сентября.

Главномандующій Отдѣльнымъ Кавказскимъ Корпусомъ, Генералъ-Адъютантъ Князь *Воролицынъ*, доноситъ Его Императорскому Величеству, что, благодаря неустрашимости, твердости и терпѣнью въ трудахъ Высочайше ввѣренныхъ ему войскъ, Салты заняты нами вечеромъ 14-го Сентября, послѣ сильнаго и упорнаго съ развѣта боя.

Ходъ событій, предшествовавшихъ взятію сего аула, съ 8-го по 14-е Сентября, заслуживаетъ особаго вниманія и подробнаго изложенія.

Въ то время, когда выстрѣлы съ брешь-баттарей продолжали разрушеніе тѣхъ частей неприятельскихъ укрѣпленій, которыя предназначено было занять, для заложения ложементовъ, миныи галереи, направленные двумя рукавами, по обѣ стороны разрушенной уже вполнину средней главной башни аула, для уничтоженія остатковъ этой башни и огромныхъ, примыкающихъ къ ней пристроекъ, были подвинуты, къ 7-му числу Сентября, подъ самую стѣну аула; а потому предположено было произвести взрывы 9-го Сентября на развѣтъ, и тотчасъ же занять воронки и наружную оборону фронта, противъ котораго направлена главная атака. Но въ это время послалились съ верху неприятельскія контръ-миныи работы; медлить уже было невозможно, и потому Г. Главномандующій приказалъ, не теряя времени, приступить къ заложению камеръ и потомъ къ зарядженію и забивкѣ минъ. Въ правой камерѣ положено было 65 пудовъ пороха, въ лѣвой 35 пудовъ. Благодаря дѣятельности минеровъ, мы успѣли предупредить неприятеля, и мины были зажжены 8-го числа, въ 11 часовъ дня. Взрывы удалась сверхъ ожиданія: полуразрушенная средняя башня, съ примыкающими къ ней строениями и стѣнами, исчезли и на ихъ мѣстѣ образовались двѣ воронки. Однако, не имѣя вѣрныхъ ручательствъ, чтобы войска, до наступленія ночи, могли надежно укрѣпиться въ воронкахъ и на стѣнахъ аула, Г. Главномандующій приказалъ отложить занятіе этихъ мѣстъ до слѣдующаго дня.

Съ этою цѣлью, на развѣтъ 9-го Сентября, съ батареей былъ открытъ усиленный огонь, и въ передовыхъ траншеяхъ собрались 152 охотника изъ разныхъ частей отряда, 1-й Баталіонъ Дагестанскаго и 1-й Самурскаго Пѣхотныхъ Полковъ. За ними построились въ резервъ 2-й Баталіонъ Дагестанскаго и 3-й Самурскаго Пѣхотныхъ Полковъ.

Двѣ роты 1-го Баталіона Дагестанскаго Полка были назначены занять разрушенную артиллеріею башню, на правой оконечности передовой стѣны аула и самую казематированную стѣну, равномерно разбитую отъ этой башни до воронки, образовавшейся миныи; остальные двѣ роты составляли первый резервъ, двѣ роты 1-го Баталіона Самурскаго Полка должны были занять воронку, остальные же двѣ роты оставаться въ траншеяхъ до востребованія. За передовыми ротами слѣдовали инженерные офицеры съ командами саперъ. Всѣми войсками, назначенными для дѣйствія, начальствовалъ Командиръ Дагестанскаго Полка, Полковникъ *Евдокимовъ*.

Охотники, раздѣленные на двѣ части, находились въ головѣ обѣихъ колоннъ. По данному сигналу, войска вышли изъ траншей, и въ величайшемъ порядкѣ и тишинѣ заняли всю предназначенную линію и воронку. Неприятель, уstraшенный сильными пушечными огнемъ, продолжавшимъ поражать его съ праваго и лѣваго фланговъ и послѣ движенія нашихъ войскъ впередъ, бросилъ свои казематы, не сдѣлавъ почти ни какого сопротивленія, и потеря наша была самая ничтожная.

(Продолженіе впрѣдъ.)

Продолженіе свѣдѣній о дѣйствіяхъ эпидемической холеры.

(См. N. 81 Вил. Вѣстн.)

Въ Москвѣ, благодаря Всевышнему Промыслу, холера весьма слаба. Съ 18 Сентября по 7 Октября, то есть въ продолженіе 19 дней, заболѣло 222 чел., умерло же всего 66 чел. По уѣздамъ Московской губерніи, холера донинѣ не появилась нигдѣ.

Въ Тулѣ, съ 17 Сентября по 1 Октября заболѣло 17, умерло 10 чел.; по уѣздамъ же этой губерніи, въ продолженіе того же времени, заболѣло 19, умерло 12 человекъ.

WIADOMOŚCI Z KAUKAZU.

Dnia 15 września.

Głównodowodzący Oddzielnym Korpusem Kaukaskim, Jenerał-Adjutant Xiążę *Woroncow*, donosi Jego Cesarskiej Mości, że dzięki odwadze, stałości i wytrwałości w pracach wojsk, Najwyżej mu poruczonych, aul Salty zajęty został przez nas, wieczorem, d. 14 Września, po silnej i zacłętej od świtania bitwie.

Bięг wypadków, które poprzedziły zdobycie tego aulu, od 8-go do 14-go Września, zasługuje na osobliwą uwagę i szczegółowe ich opowiedzenie.

W tym właśnie czasie, kiedy wystrzały z baterii wyłomowych dokonywały niszczenia tych części fortyfikacyi nieprzyjacielskich, które zamierzono zająć dla założenia lożamentów, galerye podkopowe, skierowane dwiema-odnogami na obie strony zrujnowanej już do połowy środkowej głównej baszty aulu, celem zniszczenia остатковъ тѣхъ baszty i ogromnych przytkających do niej przybudowań, były doprowadzone do d. 7 Września, po same mury aulu, i dla tego zamierzono wysadzić miны w d. 9-m Września, o świcie, i zaraz zająć lejki i wewnętrzną obronę frontu, przeciwko któremu wymierzony był atak główny. Lecz w tymże czasie usłyszano z góry kontr-minowe nieprzyjacielskie roboty: zwlekać więc już było niepodobna, i dla tego P. Głównodowodzący rozkazał, aby nie tracąc czasu, przystąpić do założenia kamery, a następnie do naładowania i przybicia miу. W kamerye prawej, założono 65 pudów pr.uchu, w lewej, 35 pudów. Dzięki czynności minierów, zdołaliśmy uprzedzić nieprzyjaciela, i miны zostały zapalone d. 8-go, o godzinie 11 z rana. Wybuchy udały się nad spodziewanie: na pół zrujnowana baszta środkowa, z przytkającymi do niej budowami i murami, znikły, a na ich miejscu powstały dwa lejki. Wszelako nie mając dostatecznej pewności, aby się wojska przed nocą mogły dobrać obwarować w lejkach i na murach aulu, P. Głównodowodzący rozkazał odłożyć zajęcie tych miejsc do następnego.

W tym celu, o świcie d. 9 Września, rozpoczęto z baterij ogień wzmocony, a w zakopach (transzeach) przedowych zebrało się 152 ochotników z różnych części oddziału, 1-szy batalion półku Dağestańskiego i 1-szy batalion półku Samurskiego piechoty. Za nimi uszykowali się w odwodzie 2-gi batalion Dağestańskiego, i 3-ci Samurskiego półków piechoty.

Dwie kompanije 1-go batalionu Dağestańskiego półku były przeznaczone do zajęcia zrujnowanej przez artylleryę baszty, na prawym końcu przedowego muru aulu, oraz samego казематованого opasania, równie rozbitego od tѣj baszty do lejka, utworzonego minami; pozostałe zaś dwie kompanije składały pierwszą rezerwę. Dwie kompanije 1-go batalionu półku Samurskiego powinny były zająć lejki, inne zaś kompanije, pozostawiając w zakopach (transzeach) do zapotrzebowania, z przedowymi kompanijami szli oficerowie, inżynierzy i komendami saperów. Wszystkimi wojskami, do działania przeznaczonemi, dowodził półku Dağestańskiego wódzca, Półkownik *Jewdokimow*.

Ochotnicy, na dwie części podzieleni, znajdowali się w czole obu kolumn. Na dany znak, wojska wyszły z zakopów i w największym porządku i cichości zająć całą przeznaczoną liniją i lejki. Nieprzyjaciel, zatrzymany silnym ogniemъ działowym, który go ciągle raził z prawem i lewym skrzydle, nawet po ruszeniu się w naszą stronę, opuścił swe казематы, nie stawiając nam prawie oporu, tak, że strata nasza była nieznaczająca.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Dalszy ciąg wiadomości o postępie epidemicznej cholery.

(Ob. N. 81 Kur. Wil.)

W Moskwie, dzięki Opatrzności, cholera jest bardzo słabą; od d. 18 Września do 7 Października, to jest w ciągu dni 19, zachorowało nie więcej nad 222, umarło tylko 66 osób. W powiatach gubernii Moskiewskiej, cholera dotąd nie okazała się nigdzie.

W Tulce, od 17 Września do 1 Października, zachorowało 17, umarło 10; w powiatach zaś tѣj gubernii, w tymże przeciągu czasu, zachorowało 19, umarło 12 osób.

Въ Казани, съ 5 по 23 Септября, заболѣло вообщѣ 174, умерло 84.

Въ губерніяхъ: Пензенской, Тамбовской, Екатеринославской, Орловской, Полтавской и Черниговской, эпидемія дѣйствовала весьма слабо. Въ землѣ Войска Донскаго все болѣе и болѣе слабѣетъ и прекращается. Въ Воронежѣ, Саратовѣ и Таганрогѣ совершенно прекратилась. Изъ другихъ посѣщенныхъ ею губерній, не получено никакихъ новыхъ извѣстій.

По новѣйшимъ извѣстіямъ холера появилась сверхъ сего: 1) 23 Септября въ Кіевѣ; по 28 е число заболѣло 10, умерло 5 чел. 2) 15 Септября Оренбургской губерніи въ Бузулукскомъ уѣздѣ, и 3) 30 Септября, Новгородской губерніи въ городѣ Валдаѣ, гдѣ въ продолженіе двухъ первыхъ дней ея появленія, заболѣло 4, а умеръ всего одинъ человекъ.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 19 Октября.

15-го с. м., въ день рожденія Короля, Его Величество принимала въ Санъ-Суси поздравленія своей августѣйшей фамиліи, министровъ, придворныхъ, генераловъ и своихъ адъютантовъ, послѣ чего находилась на парадѣ въ Потсдамскомъ саду, а по окончаніи онаго принимала въ тамошнемъ дворцѣ поздравленія офицеровъ войскъ, расположенныхъ въ Потсдамѣ и въ Берлинѣ, а равно гражданскихъ чиновниковъ и знатныхъ иностранцевъ.

— Е. В. Король повелѣть соизволилъ: Генерала отъ Инфантеріи и Генерала-Адъютанта фонъ-Кнезебека, по прошенію и во вниманіе преклонныхъ дѣлъ, уволить отъ службы, съ пожалованіемъ ему званія Генерала-Фельдмаршала. Дѣйствительнаго Тайнаго Государственнаго и Военнаго Министра, Генерала отъ Инфантеріи фонъ Бойена, по прошенію, уволить отъ управленія Военнымъ Министерствомъ и назначить Генерала-Фельдмаршала и Губернаторомъ Берлинскаго Инвалиднаго Дома, съ сохраненіемъ званія Тайнаго Государственнаго Министра; и Генерала-Лейтенанта фонъ-Ропа назначить Дѣйствительнымъ Тайнымъ Государственнымъ и Военнымъ Министромъ.

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 12 Октября.

Король и Королевская фамилія пріѣзжали вчера въ Парижъ, но того же дня вечеромъ возвратились въ Сенъ-Клу, гдѣ и останутся до 15 или 16 с. м. Въ Мониторѣ напечатано сегодня извѣстіе о кончинѣ юнаго принца Гизакаго, младшаго сына принца Омальскаго, а не герцога Немурскаго, какъ писали во вчерашнихъ журналахъ. Принцъ родился 11 Септября с. г., а умеръ въ прошедшее Воскресенье въ Сенъ-Клу, послѣ трехдневной болѣзни. Тѣло его будетъ погребено въ Дре, въ сопровожденіи принца Монпансиерскаго со свитою.

— Въ прошлую ночь, прибылъ сюда одинъ изъ адъютантовъ генерала Нарваеса, съ депешами на имя Королевы. *Union Monarchique* сообщаетъ, что Королева Христина уже отправилась въ Мадридъ.

— Французскій флотъ, находящійся подъ командою адмирала Треуара, вышелъ изъ Неаполитанской гавани, оставя тамъ только одинъ парусный фрегатъ.

— Изъ Франкфурта на Майнѣ сообщаютъ, что 7 Октября, скончался, послѣ продолжительной болѣзни, французскій посланникъ при Германскомъ Союзѣ, маркизъ Шаслу-Лоба. Старшій секретарь посольства, графъ Салиньякъ-Фенелонъ, вступилъ временно въ управленіе должности посланника.

— Въ Мониторѣ обнародовано королевское постановленіе, коимъ министръ финансовъ уполномоченъ продать съ публичнаго торга, посредствомъ запечатанныхъ объявленій, на 250,000,000 фр. фондовъ. Проценты съ этой суммы считаются будутъ съ 22 Декабря с. г. Эти кредитныя билеты проданы будутъ компаніямъ, которыя предложатъ самыя высокія цѣны.

— Расходъ на содержаніе министровъ во Франціи составляетъ слѣдующія суммы: въ министерствѣ юстиціи и духовныхъ дѣлъ считается 47,878 чиновниковъ, содержаніе ихъ стоитъ 47,591,860 фр. Въ министерствѣ иностранныхъ дѣлъ, чиновниковъ 359, содержаніе ихъ стоитъ 6,499,922. Въ министерствѣ народнаго просвѣщенія, чиновниковъ 1,838, содержаніе ихъ

Въ Казани, од д. 5 до 23 Września, zachorowało w ogóle 174, umarło 84.

W guberniach: Penzeńskiej, Tambowskiej, Ekaterynosławskiej, Orłowskiej, Poltawskiej i Czernihowskiej, epidemia działa nader słabo. W ziemi Wojska Dońskiego coraz bardziej słabiej i ustaje. W Woroneżu, Saratowie i Taganrogu, całkiem ustała. Z innych dotkniętych jeszcze przez nią gubernii, żadnych nowych wiadomości nie otrzymano.

Podług najnowszych doniesień, cholera zjawiała się nadto: 1) d. 23 Września w Kijowie. Do d. 28 zachorowało 10, umarło 5 osób; 2) d. 15 Września w gubernii Orenburskiej, w powiecie Buzuluckim, i 3) d. 30-go Września w gubernii Nowgorodzkiej, w mieście Waldai, gdzie w dwóch pierwszych dniach jej zjawienia się, zachorowało 4, umarła jedna tylko osoba.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

P r u s s i a.

Berlin, 19 października.

Dnia 15-go b. m., jako w dniu swoich urodzin, Król przyjmował w zamku Sanssouci powinszowania od swojej dostojnej rodziny, Ministrów gabinetowych, urzędników dworu, Jenerałów i adjutantów przybocznych; następnie, znajdował się na paradzie, która się odbywała w ogrodzie Poczdamskim, a po której przyjmował w tamtejszym zamku powinszowania od oficerów tak załogi Poczdamskiej, jako i Berlińskiej, tudzież od urzędników cywilnych i znakomitszych cudzoziemców.

— Król Jego Mość rozkazać raczył: Jenerała Piechoty i Jenerala Adjutanta *von Knesbeck*, na własną jego prośbę i ze względu na sędziwe lata, uwolnić ze służby, z nadaniem mu stopnia Jenerala Feldmarszałka. Rzeczywistego Tajnego Ministra Stanu, oraz Ministra Wojny, Jenerala Piechoty *von Boyen*, uwolnić na własną prośbę, od zarządu Ministerstwem Wojny, mianując go przytém Jenerala Feldmarszałkiem i Gubernatorem Berlińskiego Domu Inwalidów, z pozostawieniem stopnia Tajnego Ministra Stanu; a zaś Jenerala-Porucznika *von Rohr*, mianować Rzeczywistym Tajnym Ministrem Stanu i Ministrem wojny.

F r a n c y a.

Paryż, 12 października.

Król przybył wczoraj z rodziną swoją do Paryża; wieczorem atoli wrócił do St. Cloud, gdzie do 15-go lub 16-go zabawi. *Monitor* ogłosił dzisiaj wiadomość o zejściu młodego Xięcia Guise, drugiego syna Xięcia Aumale, nie zaś Xięcia Nemours, jak wczorajsze dzienniki doniosły. Xiąże ten urodził się 11-go Września b. r., a umarł zeszłej Niedzieli w St. Cloud, po trzydniowej chorobie. Zwłoki jego odwiezione zostały dzisiaj do Dreux, którym towarzyszył Xiąże Montpensier, z orszakiem.

— Zeszłej nocy przybył tu jeden z adjutantów Jenerala Narvaez, który przywiózł depesze z Madrytu, pod adresem Królowej Krystyny. *Union Monarchique* donosi, że Królowa Krystyna wyjechała już do Madrytu.

— Flota francuzka, zostająca pod dowództwem Admirała Tréhouart, opuściła nakoniec przystań Neapolitańską, zostawiając tam tylko jedną fregatę parową.

— Z Frankfurtu nad Menem donoszą, iż tamże, d. 7 października, umarł po długiej chorobie, Poseł francuzki przy Związku Niemieckim, Margr. Chasseloup-Laubat. Pierwszy sekretarz poselstwa, Hr. Salignac-Fénélon, pełnić będzie tymczasowo obowiązki poselskie.

— *Monitor* ogłosił postanowienie Królewskie, upoważniające Ministra skarbu do sprzedania publicznie, przez opieczętowane deklaracje, rent trzy-procentowych, za sumę wynoszącą 250,000,000 fr. Procent od tych summ pobierany będzie od 22-go Grudnia b. r. Papiery rzeczonye sprzedane będą spółkom najwięcej ofiarującym nad minimum, przez Ministra ustanowione.

— Oto jest summa wydatków na opłacenie i utrzymanie wszystkich ministerstw: ministerstwo sprawiedliwości i wyznań liczy 47,878 urzędników, kosztuje 47,591,860 fr. Ministerstwo spraw zagranicznych wydaje 6,499,922 na 359 urzędników; ministerstwo oświecenia publicznego ma 1,838 urzędników, kosztuje 5,259,778 fr.; ministerstwo spraw wewnętrznych liczy 2,715 urzędników,

стоить 5,259,778 фр. Въ министерствѣ внутреннихъ дѣлъ, чиновниковъ 2,715, содержание ихъ простирается до 4,036,996. Въ министерствѣ земледѣлія и торговли, чиновниковъ 1,758, расходы на нихъ простираются до 5,529,000. Въ военномъ министерствѣ чиновниковъ 25,245, расходъ на нихъ 54,816,000 фр. Въ министерствѣ морскомъ и колоній, чиновниковъ 9,876, расходъ 19,148,934. Въ министерствѣ финансовъ 70,111 чиновниковъ, расходъ 92,866,041 фр.

— Орлеанскій епископъ издалъ, по примѣру парижскаго архіепископа, циркуляръ съ приглашеніемъ совершать молитвы за успѣхи папскаго правительства.

— Въ *Union Monarchique* рассказываютъ, что Іезуиты въ Римѣ избѣгли недавно большой опасности. Навѣвъ одну виллу близъ города, они открыли, въ принадлежащемъ къ ней ясу, тайный пороховой заводъ, и немедленно донесли объ этомъ. Если бы это орудіе заговора не было открыто во-время, Іезуитовъ призвали бы къ отвѣту съ извѣстною поспѣшностію.

— Недавно въ *Courrier Français* напечатали письмо изъ Рима, въ которомъ обвиняли Іезуитовъ въ томъ, что они дѣйствуютъ, вмѣстѣ съ Австріею, противъ реформъ Папы. Іезуитскій генераль, патеръ Ротганъ, счелъ нужнымъ и на этотъ разъ опровергнуть, въ длинномъ письмѣ, сіи обвинения.

— Извѣстіе, помѣщенное во всѣхъ журналахъ, будто Папа пожаловалъ парижскому архіепископу графскій титулъ, оказалось неосновательнымъ.

— Г. Араго прочелъ на дняхъ, въ засѣданіи академіи художествъ, письмо путешественника по Африкѣ Француза, Г. Аббади, который будто бы отыскалъ источникъ Бѣлаго Нила подъ 7° 49' сѣверной широты и 32° 48' восточной долготы. Король пожаловалъ Г. Аббади кавалеромъ ордена почетнаго легиона.

— Муниципальный совѣтъ г. Вар-ле-Дюкъ, въ комъ родился недавно умершій маршалъ Удино, назначилъ 3,000 фр. на сооруженіе ему памятника.

14 Октября.

Маршалъ Султъ опасно боленъ.

— Въ одномъ изъ журналовъ пишутъ, что маршалъ Бюжо не принялъ званія пера.

— Носится слухи, что Викторъ Гюго будетъ назначенъ чтецомъ принцессы Орлеанской.

— Военный министръ, 30 Сентября и 4 Октября неожиданно посѣтилъ военные госпитали въ Валь-де-Грасѣ и въ Гро Кайлю, лично осматривалъ эти заведенія и въ оба раза, найдя должный порядокъ, изъявилъ мѣстнымъ чиновникамъ свое удовольствіе.

— По распоряженію министра внутреннихъ дѣлъ, составлены будутъ комитеты для учрежденія библиотекъ въ каждой общинѣ.

— Нѣсколько испанскихъ генераловъ, служившихъ въ 1843 году подъ начальствомъ Нарваеса, возвратились въ Испанію.

— Изъ Орана пишутъ, что Мароккскій корветъ захватилъ турецкое судно, везшее изъ Гибралтара оружіе для Абд-эль-Кадера. Это судно отведено въ Наботскую гавань, гдѣ и будетъ ожидать повелѣнія мароккскаго императора.

— Трактатъ торговли и мореплаванія съ Персіею, подписанный уполномоченными обѣихъ сторонъ 24 го Июля, и привезенный нынѣ, для ратификаціи, персидскимъ посланникомъ, предоставляетъ Французамъ тѣ самыя привилегіи, коими пользуются націи, состоянія въ самыхъ дружественныхъ отношеніяхъ съ Персіею.

— Колоніальный совѣтъ острова Мартиники единодушно положилъ освободить всѣхъ тамошнихъ невольниковъ.

А н г л і я .

Лондонъ, 9 Октября.

Королева Аделаида отправилась сегодня въ Госпортъ, откуда отплыветъ на островъ Мадеру. Ея Величество будутъ сопровождать: великая герцогиня Ида, также герцогъ и герцогиня Саксенъ-Веймарскіе. Августѣйшіе путешественники проведутъ нѣкоторое время въ Лиссабонѣ.

— Въ *Times* одобряютъ составъ новаго кабинета въ Испаніи, а удаленіе Г. Саламанки и его товарищей почитаютъ справедливымъ наказаніемъ за ихъ неспособность. Тамъ же пишутъ, что пребываніе ген.

выдае 4,036,996 фр.; министерство ролнства и handlu kosztuje 5,529,000 фр.; лнчы заа урчѣднкѡв 1,758; министрство войны лнчы 25,245 урчѣднкѡв, выдате на ннх 54,816,000 фр.; министрство морскіе і осад ма 9,876 урчѣднкѡв, kosztuje 19,148,934 фр.; наконнсе министрство скарбу ұзыва 70,111 урчѣднкѡв, а выдате 92,866,041 frankѡв.

— Biskup Orleanski, na wzór Arcybiskupa Paryzkiego, zalecił okólnikiem odprawić w swojej diecezji publiczne nabożeństwo za pomysłność rządów Papieża.

— W *Union Monarchique* piszą: „Jezuici w Rzymie uniknęli niedawno wielkiego niebezpieczeństwa. Najawszyszą wille niedaleko miasta, odkryli w przyległym jej lasku, tajemny prochowy zakład, i natychmiast donieśli o tém rządowi. Jesliby ten zaród spisku nie został odkryty w porę, Jezuítów pociągniono by niezawodnie do odpowiedzialności i obwiniono o to ze zwykłą porywczoscią w sądzeniu.“

— Niedawno w *Courrier Français* umieszczony był list z Rzymu, obwiniający Jezuítów, iż w związku z Austrią, działają przeciw reformom Papieża. Jeneral Jezuítów, Ojciec Roothan, uznał za potrzebne tą razą, odeprzeć w długim piśmie te obwinienia.

— Wiadomość, udzielona przez wszystkie dzienniki, jakoby Ojciec św. miał Xięzdu Affre, Arcybiskupowi Paryzkiemu, udzielić tytuł Hrabiego, okazała się bezzasadną.

— P. Arago odczytał w tych dniach na posiedzeniu akademii umiejętności list podróżującego po Afryce Francuza, P. d'Abbadie, który odkryć miał źródła Białego Nilu pod 7° 49' północnej szerokości a 32° 48' wschodniej długości od Paryża. Król udzielił P. Abbadie order Legii Honorowej.

— Rada muncypalna miasta Bar-le Duc, miejsca urodzenia zmarłego niedawno Marszałka Oudinot, uchwaliła 3,000 fr. na pomnik dla niego.

Dnia 14 października.

Marszałek Sault złożony jest niebezpieczną chorobą.

— Jeden z dzienników twierdzi, że Marszałek Bugeaud nie przyjął parostwa.

— Słychać, że P. Wiktor Hugo wezwany będzie na lektora Xięzny Orleanu.

— Minister wojny, dwa razy, to jest: 30-go września i 4-go października zwiedził niespodzianie szpitale wojskowe w Val de Grace i w Gros-Caillon, w celu przeświadczenia się naocznie o stanie tych zakładów; lecz oba razy znalazłszy w nich największy porządek, wyuzzył urzędnikom swoje najzupelniejsze zadowolenie.

— Minister spraw wewnętrznych mianował komisye, mające się zająć utworzeniem bibliotek w każdej gminie.

— Kilku Jeneralów hiszpańskich, zostających w roku 1843 pod dowództwem Jenerala Narvaez, wróciło do Hiszpanii.

— Donoszą z Oranu, że korweta Marokkańska pojmała felukę turecką, wiozącą z Gibraltaru broń dla Abd-el-Kadera. Rzeczona feluka w porcie Nabor oczekiwac będzie na dalsze względem jej losu postanowienie Cesarza.

— Traktat handlu i żeglugi z Persyą, podpisany przez obu stronnych pełnomocników w dniu 24 lipca, a obecnie przez Posła Perskiego do ratyfikacyi przywieziony, waruje dla Francuzów, też same korzyści i przywileje, jakich używają narody, zostające w najprzyjaźniejszych z Persyą stosunkach.

— Rada kolonialna wyspy Martyniki postanowiła jednomyślnie udarować natychmiast swoich niewolników wolnością.

A n g l i a .

Londyn, 9 października.

Królowa Aelaide wyjechała dziś do Gosport, skąd odpłynie do Madeiry. W podróży tej towarzyszyć będą Monarchini: Wielka Xiężna Ida, tudzież Xiążę i Xiężna Sasko-Wejmarscy. Dostojni podróżni zabawią czas niejaki w Lizbonie.

— *Times* pochwała skład nowego gabinetu w Hiszpanii, a złożenie P. Salamanki i jego kolegów uważa za sprawiedliwą karę ich niezdolności. Co się tyczy Jenerala Narvaez, sądzi, że jednomyślny pobyt jego w Hiszpanii,

Нарваса цѣлый мѣсяць въ Испаніи должно было убѣдять его, что данныя ему Королемъ Людовикомъ Филиппомъ и Королевою Христиною инструкціи, не легко исполняются, присовокупляя, что впрочемъ генералъ не безусловный давь посторонняго вліянія, ибо доказалъ это выборомъ своихъ товарищей, и не думаетъ управлять дѣлами какъ чистый модераторъ. Такъ какъ Эспартеро, въ последнее время, дѣйствовалъ не съ большою энергіею, то въ означенномъ журналѣ полагаютъ, что авглійское правительство неумѣстно поступило бы, враждуя противъ настоящаго кабинета, и что это послужило бы только къ усиленію вліянія враговъ Англій.

— Лордъ Дальгузи, назначенный недавно Ост-Индскимъ генералъ-губернаторомъ, черезъ нѣсколько дней отправится къ мѣсту своего назначенія,

— Въ *Daily-News* пишутъ, что адмиралъ Непиръ успѣлъ выхлопотать у португальскаго правительства недомогный пенсіонъ для герцога Веллингтона.

— Списокъ банкротствъ въ Англій, объявленныхъ съ 5-го Августа по 1-е Октября, заключаетъ не менѣе 44 домовъ, которыхъ недостатокъ простирается отъ 6 до 9 милліоновъ фун. стерл. Присовокупивъ къ этимъ банкротства открышіеся послѣ 1-го Октября, общій недостатокъ будетъ простирается до 11 милліоновъ фун. стерл. (66 милліоновъ руб. сер.)

12 Октября.

Сегодня лордъ-канцлеръ отсрочилъ засѣданія парламента по 11 Ноября, но безъ объявленія, что въ этотъ день парламентъ долженъ собраться для „законодательныхъ занятій“; это значило бы, что парламентъ дѣйствительно начнетъ свои дѣйствія.

— Многие изъ членовъ кабинета прибыли уже въ Лондонъ, другихъ ожидаютъ сегодня, для присутствованія въ завтрашнемъ засѣданіи совѣта, первомъ по закрытіи парламента.

— Сегодня, обнаругованъ отчетъ о казенныхъ доходахъ за послѣдніе три мѣсяца, изъ коего оказывается, что казна имѣетъ недомогъ въ настоящемъ году 1,042,268 ф. ст., а въ послѣдніе три мѣсяца 1,507,230 ф. ст.

— Сегодня поутру, Г. Кобденъ прибылъ изъ Гамбурга.

— Въ *Carlisle Patriot* сообщаютъ, что одинъ инженеръ въ Глазговѣ изобрѣлъ машину, посредствомъ которой корабли на рѣкахъ и каналахъ будутъ въ состояніи ходить съ такою же быстротою, какъ паровозы по желѣзнымъ дорогамъ.

И т а л і я.

Римъ, 30 Сентября.

Принято и утверждено рѣшеніе возблагодарить Пія IX за учрежденіе національной гвардіи сооруженіемъ ему большаго монумента. Онъ будетъ построенъ на Монте-Пинчіо. Правительство пожаловало для этого огромную древнюю колонну, которая съ незапамятныхъ временъ лежала на дворѣ дворца на Монте-Читоріо. У подножія ея будутъ поставлены четыре главныя добродѣтели, а на вершинѣ ея Клеменца (Кротость). Два барельефа на пьедесталѣ передадутъ потомству память учрежденія. Для покрытія издержекъ будетъ открыта подписка въ національной гвардіи; каждое отдѣльное лице будетъ вносить не болѣе тридцати баюкки въ мѣсяць. Излишекъ, который останется послѣ издержекъ, будетъ употребленъ на заведеніе артиллеріи для національной гвардіи. Планъ составленъ архитекторомъ Карневали; мысль принадлежитъ Князю Піомбино и престолодвину Цицеровакіо, главѣ Римскаго простаго народа.

— Папа привинималъ 21-го Сентября депутацію римскихъ гражданъ, кои заказали сдѣлать драгоцѣнный мраморный бюстъ Пія IX, для доставленія городу Бононіи, за полученное отъ онаго знамя. Въ члѣхъ депутаціи были герцогъ Торлонія и маркизъ Потенція, которые повезутъ бюстъ этотъ на будущей недѣлѣ въ Бононію.

— На происходившей 23 с. м. публичной конспиріи, въ коллегіи кардиналовъ заняли въ первый разъ мѣсто, два ново-назначенные французскіе кардинала: Дюпонъ и Жираръ.

— Про-губернаторъ Моранди, назначенъ дѣйствительнымъ римскимъ губернаторомъ. Еще въ первый разъ свѣтское лице занимаетъ сію должность. Г. Моранди женатъ и имѣетъ многочисленное семейство.

musiał go dokładnie przekonać, iż udzielone mu instrukcje przez Króla Ludwika Filipa i Królowę Krystynę, nie są łatwe do wykonania; zresztą mniema, że Jenerał nie jest tak bezwarunkowym słuzebnikiem obcego wpływu, dowiódł bowiem wyboremъ swoichъ kolegów, iż nie myśli rządzić jako czysty moderado. Że zaś Espartero nader mało w ostatnichъ czasachъ okazał sprężystości, mniema ten dziennik, iż zleby czynił rządъ Angielski, gdyby nieprzyjaźnie wystąpił przeciwъ nowemu gabinetowi; gdyż krokъ ten posłużyłby tylko do wzmocnienia wpływu jego nieprzyjaciół.

— Lordъ Dalhousie, mianowany niedawno Gubernatoremъ Jeneralnymъ Indyj, uda się za kilka dni na miejsce swego urzędowania.

— *Daily-News* donosi, że Admirał Napier wymógł na rządzie Portugalskimъ zapłatę zaległej pensji Xięcia Wellingtona.

— Lista większychъ bankructwъ w angielskimъ świecie handlowymъ od d. 5 sierpnia do 1 października, zawiera niemniej jakъ 44 domy, których *passiva* wynoszą 8—9 milionów f. szt. Dodawszy do powyższychъ zaszły od d. 1 października bankructwa, ogólne *passiva* wyniosą przeszło 11 milionów f. szt. (66 milionów rub. sr.)

Dnia 12 października.

Lordъ-Kancelarzъ odroczyłъ dziś parlamentъ w zwykłej formie do 11-go Listopada, stoli bezъ klauzuli, że tenże ma się zebrać w dniu pomienionymъ w celu „załatwienia spraw prawodawczychъ“, co znaczy istotne jego zwołanie.

— Wielu członkówъ gabinetu przybyło już do Londynu; inni są jeszcze dziś spodziewani, w celu znajdowania się na jutrzejszej radzie, która będzie pierwszą po zamknięciu parlamentu.

— Dzisiaj ogłoszono sprawozdanie z dochodówъ skarbowychъ, z kwartału z dniemъ wczorajszymъ ubiegłego; z tego wykazuje się, że skarb, w ciągu bieżącego roku, ma niedobórъ 1,042,268 funtówъ szter., a w tymъ kwartale 1,507,230 funtówъ.

— P. Cobdenъ przybyłъ dziś rano z Hamburga.

— Według *Carlisle Patriot*, jeden inżynierъ w Glasgowie wynalazłъ machinę, za pomocą której statki, na rzekachъ i kanałachъ, będą mogły iść z taką szybkością jakъ parowozy po drogachъ żelaznychъ.

W ł o c n y.

Rzymъ, 30 września.

Przyjęto i utwierdzono postanowienie, na okazanie wdzięczności za utworzenie gwardyi narodowej, wznieść wielki pomnikъ na cześć Piusa IX. Sama gwardya ma go postawić na *Monte Pincio*. Rządъ ofiarowałъ na ten cel olbrzymią starożytną kolumnę, która od niepamiętnychъ czasówъ leżała bezużytecznie na dziedzińcu pałacu na *Monte Citorio*. U podnoża jej na około stać będą cztery Kardynałne Cnoty, a na szczycie Łaskawość (*Clemenza*). Dwie płaskorzeźby na podstawie, mają uwiecznić w potomności pamięć zaprowadzenia gwardyi narodowej. Dla pokrycia kosztówъ otworzona będzie składka pomiędzy gwardzistami, z którychъ każdy ma wnosić nie więcj nadъ 30 bajokówъ (30 kop.) miesięcznie. Pozostałość odъ kosztówъ pomnika, zostanie obrócona na zaprowadzenie artylleryi przy tejże gwardyi narodowej. Planъ pomnika ułożyłъ architektъ *Carnivali*; pierwszy zaś pomysłъ téj rzeczy, należy się Xięciu *Piombino* i znanemu *Ciceroacchio*.

— Ojciecъ śwъ przyjmowałъ 21-go b. m. deputacya obywateli Rzymskichъ, którzy kazali wykucъ z marmuru kosztowne Jego popiersie, jako dar dla miasta Bononii za otrzymaną od niej chorągiew. Na czele deputacyi znajdowali się: Xiąże *Torlonia* i *Margr. Potenziani*, którzy w przyszłą Niedzielę popiersie to do Bononii odwiezą.

— Na odbytymъ d. 23 t. m. Konsystorzemъ publicznymъ, zajęli pierwszy razъ miejsce w Kollegiumъ Kardynałówъ, dwaj nowo mianowani Kardynałowie Francuzcy: Dupontъ i Girardъ.

— Pro-Gubernatorъ *Morandi*, zostaje rzeczywistymъ Gubernatoremъ Rzymu. Pierwszy to razъ osoba świecka piastuje ten urządъ. P. *Morandi* ma żonę i jest ojcemъ licznój rodziny.

— Кардиналь статс-секретарь привелъ въ исполненіе постановленіе, по коему каждый орденъ для открытія настоящихъ государственныхъ расходовъ будетъ платить 10° ф. отъ своихъ доходовъ.

— Изъ Неаполя, отъ 21-го Сентября, пишутъ: „Извѣстія о подавленіи возстанія въ Калабріи, повидимому, подтверждаются. Шайка Ромео, укрѣпившаяся въ Стаити, разбита и разсыяна, послѣ того, какъ главный предводитель, Доменико Ромео, былъ убитъ, а племянникъ его, Пьетро Ромео, взятъ въ плѣнъ. Кромѣ Ромео, захвачено еще трое другихъ предводителей. Изъ Сициліи получены успокоительныя извѣстія: слухъ о безпокойствахъ въ Сиракузахъ опровергается. Столица совершенно спокойна. О дальнѣйшихъ арестахъ ничего не слыхать, и, судя по всему, Король хочетъ опять послѣдовать краткимъ внушеніямъ своего сердца.“

Туринъ, 27 Сентября.

Маркизы Доріа, Раджи и Бальби, приглашенные сюда Королемъ по поводу народнаго праздника, происходившаго, 8-го Сентября, въ Генуѣ, были приняты Его Величествомъ весьма-милостиво и получили вызовъ — изложить монарху желаніе Генуэзцевъ, въ твердой увѣренности, что правительство обратитъ на нихъ самое серьезное вниманіе. Ободренные этимъ, благородные Генуэзцы осмѣлились просить Короля особотою запискою, о расширеніи свободы книгопечатанія, учрежденіи совѣта (*Consulta*), введеніи гражданской гвардіи, равно какъ о гарантіи за италійскую независимость. Въ отвѣтъ, который имъ тотчасъ же данъ чрезъ военнаго министра, графа Вилла-Марину, сказано, что правительство почитаетъ вышній объемъ свободы книгопечатанія вполне сообразнымъ съ настоящимъ положеніемъ Государства, что существующіе областныя чины Королевства и министерство въ Туринѣ дѣлаютъ излишнимъ и бесполезнымъ учрежденіе совѣта; что введеніе гражданской гвардіи послужило бы лишь къ отягощенію Государства, потому-что Сардинія имѣетъ достаточныя военныя силы для защиты правительства и народа отъ всякаго непріятельскаго нападенія. Что касается до гарантіи за италійскую независимость, то Его Величеству неприлично предписывать другимъ Государямъ Итали образъ дѣйствій по этому предмету; однакожъ, Его Величество не колеблется дать увѣреніе, что, во всѣхъ обстоятельствахъ, корона станетъ всегда отражать вооруженною рукою всякое непріятельское нападеніе на Италию, что эта корона и сдѣлала бы, еслибъ, какъ многіе ошибочно полагали, противъ Папскихъ владѣній уже теперь замышлялось враждебное нашествіе. Съ этимъ отвѣтомъ было соединено позволеніе просителямъ возвратиться въ Геную, куда они немедленно и отправились.

— Въ Піемонтской газетѣ напечатано: „Придворный прелатъ Его Святейшества Папы и секретарь чрезвычайныхъ духовныхъ дѣлъ, монсиніоръ Корболи-Бусси, имѣлъ честь вручить, 13 числа с. м., Его Королевскому Величеству, отъ имени Его Святейшества, два роскошные ковра, сдѣланные по рисункамъ Рафаэля, находящимся въ церкви Святыхъ Амвросія и Викентія въ окрестностяхъ Рима, и представляющіе апостоловъ Петра и Павла. Этотъ великолѣпный подарокъ, который въ отношеніи работы можно бы назвать совершенствомъ настоящей промышленности искусствъ, доставляетъ богатымъ заламъ, королевскаго дворца новое украшеніе, и служитъ вмѣстѣ новымъ залогомъ дружественнаго согласія, существующаго между нашимъ монархомъ и главою римско-католической церкви.“

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 5 Октября.

(Изъ французскихъ газетъ). Въ письмѣ изъ Мадрита отъ 5-го Октября, сообщаютъ слѣдующее: „Объясненія, представляемыя сегодня журналами относительно внезапной перемѣны кабинета, оставляютъ еще не разъясненнымъ главный пунктъ, то есть, какимъ образомъ Королева могла вдругъ рѣшиться на это постановленіе. Кажется, что Гг. Саламанка и Эскозура старались съ нѣкотораго времени устранить извѣстное вліяніе, и цѣлію ихъ желаній было расположить предварительно Королеву къ тому, чтобы она совершенно предалась прогрессистамъ, словомъ, дѣло состояло въ томъ, чтобы одно вліяніе замѣнить другимъ. Герцогъ Валенсіи (Нарваезъ) узнавъ

— Кардиналь Секретарь Стану припродвадилъ до skut postanowienie, że każdy zakon, na pokrycie terażniejszej ciężarów publicznych,placić ma 10° f. od dochodów swoich

— Z Neapolu, pod d. 21 września, piszą: „Wiadomości przytlumienia powstania w Kalabrii, zdają się potwierdzać Banda Romeów, która się była okopała w Staiti, została pobita i rozproszoną, odkąd główny jej dowódzca, Donio Romo poległ, a synowiec jego, Pioro Romeo, dostał się niewolę. Oprócz Romeo schwytano jeszcze trzech innych dowódców. Z Sycylii otrzymano zaspakajające wiadomości: pogłoska o zaburzeniach w Syrakuzie okazała się fałszywą. Stolica używa zupełnej spokojności. Nie należy słyszeć o dalszych uwiecznieniach, i sądząc ze wszystkich Król chce znów pójść za natchnieniem łaskawości swego serca.“

Туринъ, 27 września.

Margrabiowie: Doria, Raggi i Balbi, wezwani tu przez Króla, z powodu narodowej uroczystości, która odbyła 8 września w Genui, byli przyjęci przez J. K. Monarchę łaskawie i zostali wezwani do wynurzenia Monarchy życzeń Genueńczyków, w pełnej ufałości, że rząd obróci na nie najtroskliwszą uwagę. Ośmieleni tém szlachetnym Genueńczycy odważyli się upraszać Króla, przez osobny memoriał, o rozszerzenie wolności druku, ustanowienie Rady (*Consulta*), zaprowadzenie gwardyi narodowej, jak też o gwarancję niepodległości Włoch. W odpowiedzi, która im niezwłocznie przez Ministra wojny, H. Villa Marina, udzieloną została, wyrażono, że rząd uważa te różniejsze zakres wolności druku za zupełnie zgodny z obecnym położeniem kraju; że istniejące prowincjonalne stany królestwa i ministerjum w Turynie, czynią zbyt cennym i bezkorzystnym ustanowienie Rady; że zaprowadzenie gwardyi narodowej przyczyniłoby się tylko do obciążenia państwa, gdyż Sardynia posiada dostateczne siły wojenne, dla obrony rządu i narodu od wszelkiej nieprzyjacielskiej napaści. Co się tyczy gwarancji niepodległości Włoch, nie przystoi Jego Kr. Mości przepisywać innym Monarchom włoskim trybu postępowania w tym względzie, jednakże Jego Kr. Mość nie waha się zareczyć, że w każdym razie korona jego będzie zawsze odpiersz broją ręką wszelki nieprzyjazny zamach na Włochy, a taż korona uczyniłaby i obecnie, jeśliby, jak wielu błędnie mniemało, zamysłano o nieprzyjawnym do Państwa Kościelnego wtargnięciu. Razem z tą odpowiedzią, dozwolono proszącym powrócić do Genui, dokąd się też niezwłocznie udali.

— Gazeta Piemontska donosi: „Domowy Pralat Jego Świątobliwości Papieża i Sekretarz do nadzwyczajnych spraw duchownych, Mons. Corboli-Bussi, miał zaszczyt doręczyć d. 13 b. m. Jego Kr. Mości, naszemu Monarchy, w imieniu Ojca Świętego, dwa przepyszne kobierce ściennie, nasładowane z fresków Rafała, znajdujących się w kościele śś. Ambrożego i Wincentego pod Rzymem, a przedstawiające Apostołów Piotra i Pawła. Te wspaniałe podarunek, który względem roboty może być nazwany arcydziełem terażniejszego przemysłu sztuków, dodaje bogatym salonom pałacu królewskiego nową ozdobę i jest zarazem nową rękomią przyjaźni i porozumienia, istniejącego pomiędzy naszym Monarchą a Głową Kościoła Rzymsko-katolickiego.“

HI SZPANIA.

Мадридъ, 5 października.

(Z Gazet francuzkich). W korespondencji z Madrytu z d. 5-go października, donoszą co następuje: „Objaśnienia, jakie dziś dają dzienniki względem nagłej i niespodzianej zmiany gabinetu, pozostawiają jeszcze nie wyjaśniony główny punkt, to jest, jakim sposobem Królowa mogła dojść do tak nagłego postanowienia, opowiadają tylko powierzchownie jak się rzecz miała. Zda się, że Pp. Salamanca i Escosura pracowali od niejakiego czasu nad usunięciem pewnych wyższych wpływów, a cel ich usiłowań miał Królowę przyprzodować do tego, iżby się całkiem oddała w ręce Progressistów; słowem, szło o to, aby jeden wpływ zastąpić drugim. Xiążę Walencyi (Narvaez), usłyszawszy od swych politycznych przy-

отъ своихъ политическихъ друзей въ кабинетѣ, къ чему направлено стремленіе, и желая также съ своей стороны способствовать уничтоженію этихъ намѣреній, сблизился съ лицами, которыхъ касалось это дѣло. Это поведеніе доставило самый радужный приемъ. Герцогъ былъ на уединеніи у Королевы, во время котораго Гг. Эскозура и Бульверъ напрасно старались представиться Королевѣ. Ея Величество безусловно вѣрила власть герцогу Валенсіи, ибо опасность была слишкомъ близка: необходимо было Королеву защитить отъ пагубныхъ вліяній. Генераль Нарваэзъ достойнымъ образомъ оправдалъ оказанную ему довѣренность. Въ 8 часовъ по полудни его назначили президентомъ совѣта; черезъ полчаса послѣ того, отправился онъ въ парадномъ мундирѣ къ генералу Росъ-де-Олано, который писалъ постановленіе о его назначеніи (извѣстно, что Росъ-де-Олано остался въ новомъ составѣ министерства). Это посѣщеніе генерала въ парадномъ мундирѣ, возбудило подозрѣніе Г. Эскозура, который также, находясь въ ту минуту въ домѣ Росъ-де-Олано, поспѣшно отправился къ своимъ товарищамъ. Г. Саламанка былъ въ то время въ Циркѣ, гдѣ также была и Королева. По окончаніи зрѣлища, герцогъ Валенсіи и Росъ-де-Олано отправились въ замокъ, между тѣмъ министры: Саламанка, Гойена, Костазаръ и Сотело, извѣщенные Г. Эскозурою, собрались для совѣщанія во дворцѣ министерства иностранныхъ дѣлъ, куда также, въ 3 часа по полуночи прибылъ Нарваэзъ въ сопровожденіи генерала Росъ-де-Олано, и нашелъ еще всѣхъ совѣщавшихся вмѣстѣ. Нарваэзъ отозвался слѣдующимъ образомъ:

„Господа! Королевѣ угодно было назначить меня президентомъ совѣта. Моя преданность Ея Королевскому Величеству заставляетъ меня безусловно повиноваться велѣнію Королевы. Я желалъ бы управлять кабинетомъ въ настоящемъ его составѣ, но это невозможно; министерство сего рода не имѣло бы большинства между кортесами. И потому я составилъ новый кабинетъ, между тѣмъ мнѣ дано повелѣніе Ея Величества пригласить васъ, господа, чтобы вы подали въ отставку.“

Это объявленіе, сказанное съ большою рѣшимостію, выслушано было съ глубокимъ молчаніемъ. Министры не сдѣлали ни малѣйшаго замѣчанія; еще во время засѣданія ими составлено было прошеніе объ отставкѣ, чѣмъ дѣло и кончилось.

— Въ журналѣ *Constitutionnel* объясняютъ выше-сказанное слѣдующимъ образомъ. „Легко догадаться, о какихъ вліяніяхъ упоминается въ вышеприведенной статьѣ. Вліянію генерала Сerrano угрожало вліяніе молодого полковника Гандара, для котораго министерство Саламанки успѣло приобрести вниманіе Королевы. Сerrano, узнавъ объ угрожавшей ему опасности, снова получилъ полную довѣренность Королевы, и тотчасъ употребилъ свое могущественное вліяніе для уничтоженія министерства, которое имъ самимъ создано было за мѣсяць предъ симъ. Въ продолженіе получаса, Нарваэзъ находившійся въ немилости сдѣлался президентомъ совѣта. Та же рука, которая нанесла ему недавно столь чувствительный ударъ, вдругъ возвысила его снова и поставила у кормила правленія. Если все это истина, то со стороны французскаго министерства смѣшно хвалиться тѣмъ, что оно своимъ дипломатическимъ вліяніемъ успѣло поправить дѣло генерала Нарваэза въ Испаніи.“

6 Октября.

Дѣйствительныя пружины послѣдней министерской перемѣны закрыты непроницаемымъ покровомъ; достоверно только то, что генерала Сerrano хотѣли устраничь, и что онъ нѣмѣ сдѣлавшись могущественнѣе прежняго, согласился раздѣлить власть съ Нарваэзомъ: для себя онъ оставилъ дворъ, государство же предоставилъ Нарваэзу.

— Опять носятъ слухи о министерскомъ кризисѣ. Г. Аррацолла намѣренъ выйти изъ министерства, по той причинѣ, что Королева приняла его весьма холодно.

— Говорятъ, что генераль Нарваэзъ послалъ курьера въ Парижъ, къ Королевѣ Христинѣ, съ приглашеніемъ возвратиться въ Мадридъ. Первый министерскій совѣтъ продолжался до пяти часовъ утра; положено созвать кортесы къ 15-му Ноября. Генераль Кордова все еще занимаетъ должность морскаго министра; говорятъ, что на мѣсто его будетъ назначенъ Г. Росъ де Олано, а министромъ просвѣщенія,

яціолъ въ кабинетѣ, на со се заноси, и пражнае также ze своей strony przyczyne się do zniweczenia tych planów, uczynił urzędowy krok do osób, które w tém głowie nie były interessowane. Krok ten jego przyjęto jak najuprzejmiej. Xiążę miał posłuchanie u Królowej, w czasie którego PP. Escosura i Bulwer napróżno starali się także być przyjętymi przez Królowę. — Królowa bezwarunkowo oddała władzę w ręce Xięcia Walencyi, gdyż niebezpieczeństwo było groźące: szło o to, aby Królowę uchronić od zgubnych wpływów. Jenerał Narvaez odpowiedział z prawością położonemu w nim zaufaniu. O godz. 7-jej wieczorem mianowany został Prezesem Rady, i w pół godziny potem udał się w galowym mundurze do Jenerała Ros de O'ano, który kontr-assygnował nominacyą jego. (Wiadomo, że P. Ros de O'ano pozostał w nowém ministerstwie) Te odwiedziny Jenerała w uniformie galowym, wzbudziły podejrzenie P. Escosura, który również w tej chwili znajdując się w pałacu Ros de O'ano, pośpieszył jak najprędzej do kolegów swoich. P. Salamanca był właśnie na widowisku w Cyrku, gdzie także znajdowała się Królowa. Po skończeniu widowiska, Xiążę Walencyi i P. Ros de O'ano udali się do zamku, gdy tymczasem Ministrowie Salamanca, Goyena, Costazar i Sotello, uwiadomieni przez P. Escosura, zebraли się na naradę w pałacu ministerstwa spraw zagranicznych, gdzie też o godz. 3 w nocy przybył Xiążę Walencyi w towarzystwie Jenerała Ros de O'ano, i zastał jeszcze wszystkich naradzających się razem. Xiążę przemówił w te słowa:

„Mości Panowie! Królowa raczyła mnie mianować Prezesem Rady. Przywiązanie moje do Jęj Król. Mości kazało mi być posłusznym Jęj rozkazowi. Życzeniem mojem był przewodniczyć gabinetowi w obecnym jego składzie; ale to jest rzecz niepodobna; ministerstwo tego rodzaju nie miałoby większości w Kortezach. Dla tego nie wahałem się utworzyć nowy gabinet, i otrzymałem rozkaz Jęj Kr. Mości wezwać panów, abyście się wszyscy razem do dymissji podali.“

To oświadczenie, wyrzeczone z wielką determinacją, słuchane było w głębokim milczeniu. Najmniejszej nie zrobiono uwagi; lecz jeszcze w czasie tegoż posiedzenia zredagowano prośby Ministrów o dymissye, i na tém rzecz się skończyła.

— Dziennik *Constitutionnel* dodaje następujący komentarz do powyższego sprawozdania: „Łatwo się domyślić, o jakich wpływach mówi powyższa korespondencya ministerjalna. Wpływ Jenerała Serrano zagrożony był przez wpływ młodego Polkownika Gandara, któremu ministerstwo Salamanki umiało zjednać względy Królowej. Serrano, uwiadomiony o groźącym mu niebezpieczeństwie, odzyskał całe zaufanie Monarchini i natychmiast użył tego wszechwładnego wpływu do stracenia ministerstwa, które on sam przed miesiącem był stworzył. W przeciagu pół godziny, Narvaez przeszedł z najwyższej niełaski do Prezesostwa Rady. Taż sama ręka, która mu zgotowała upokarzającą klęskę, podniosła go nagle znowu i po tawiła na szczycie władzy. Jeżeli to wszystko jest prawdą, tedy ze strony naszego (francuzkiego) ministerstwa, śmiesznością jest chełpić się z tego, że swoim dyplomatycznym wpływem naprawiło i podniosło sprawę Jenerała Narvaeza w Hiszpanii.“

Dnia 6 października.

Właściwe powody ostatniej zmiany ministerjalnej zakryte są nieprzejrzystą osłoną budoaru Królowej; to tylko z pewnością wiadomo, że Serrano miał być usuniętym, i że teraz potężniejszy znowu niż kiedy, zgodził się na podział władzy z Narvaezem; sobie zachował dwór i pałac królewski, kraj zaś pozostawił Narvaezowi.

— Zaledwo się gabinet utworzył, już znowu krąży pogłoski o nowém przesileniu ministerjalném: P. Arrazola chce opuścić ministerstwo, dając za powód, że Królowa przyjęła go nader oziębłe.

— Mówią, że Jenerał Narvaez wysłał gońca do Paryża z zaproszeniem Królowej Krystyny do powrotu. Pierwsza narada Ministrów trwała do godziny 5-jej rano, na której uchwalono zwołać Kortezy na 15 listopada. Jenerał Cordova pełni jeszcze obowiązki Ministra morskiego; mówią, że ten wydział obejmie P. Ros de O'ano, a ministerstwo handlu, oświecenia i budowli publicznych P. Burgos. Środki przedsięwzięte przez gabinet poprzedzający, zostały

торговли и публичных работ, Г. Бургосъ. Принятъ прежнимъ министерствомъ мѣры уже отчасти приоб- становлены, прочія будутъ также вскорѣ отмѣнены.

— Послѣ завтра, въ день рожденія Королевы, хоръ, составленный изъ 200 пѣвцовъ, будетъ пѣть въ цр- къ гимнъ, въ честь Папы Пія IX.

— Слышно, что девятеро первыхъ капиталистовъ рѣшились доставить министру финансовъ 9,000,000 ре- аловъ, для уплаты процентовъ государственнаго долга.

— Многие поговариваютъ, что генераль Сerrano будетъ пожалованъ въ званіе герцога и Испанскаго графа.

— Изъ Каталоніи получено донесеніе, что генераль Конча нанесъ рѣшительное пораженіе шайкамъ Мон- темолинскимъ. Сраженіе было весьма кровопролитно. Утверждаютъ, что генераль Конча будетъ отрѣшенъ отъ должности генераль-капитана Каталоніи.

Т у р ц и я.

Константинополь, 22 Сентября.

По случаю обряда обрѣзанія двухъ старшихъ сыновей Султана, начались 19 с. м. празднества, на равнинѣ Гайдаръ-Паша, близъ Скутари, и будутъ продолжаться 12 дней. Въ продолженіе этого времени присутственные мѣста будутъ закрыты, такъ какъ всѣ министры и государственные совѣтники находят- ся въ своихъ палаткахъ на сказочной равнинѣ. Каж- дый день происходятъ тамъ угощенія, пилски на ка- натахъ и прочія народныя увеселенія, а вечеромъ да- ются фейерверки на судахъ, стоящихъ въ Босфорѣ. Великій адмиралъ Галиль-Паша, съ частію флота, прибылъ также на эти празднества.

— Порта получила изъ Албаніи удовлетворительныя извѣстія. Начальникъ Оттоманскихъ войскъ, Дарба- горъ Решидъ-Паша, разбивъ мятежниковъ подступилъ, подъ Аргирокастро, чтобы совершенно разсѣять главный отрядъ предводителя ихъ Джулеки, который бѣжалъ туда съ своими приверженцами и находится въ бѣдственномъ положеніи.

— Греческія дѣла находятся, какъ говорятъ, на пути къ переговорамъ. Утверждаютъ, что предложены новыя условія Г. Гларакю, временнымъ преемникомъ Г. Колетти, по министерству иностранныхъ дѣлъ. Ме- жду тѣмъ мѣры относительно воспрещенія прибрежна- го плаванія, вошли нѣсколько уже дней въ исполне- ніе, и Порта прекратила всѣ сношенія съ греческимъ генеральнымъ консуломъ, и требуетъ его выѣзда. Поводительныя мѣры противъ греческихъ под- данныхъ начали уже приводить въ исполненіе со всею строгостію.

— Здѣсь еще нѣтъ холеры.

Е г и п т ѣ.

Александрія, 13 Сентября.

За пять дней предъ симъ здѣшній греческій ге- неральный консулъ, въ слѣдствіе официального из- вѣщенія, снялъ флагъ своей націи. Сверхъ сего Мег- медъ-Али, говорятъ, получилъ повелѣніе Порты, и имѣлъ въ готовости войска и корабли, на кото- рыхъ по первому знаку Порты могъ бы дѣйствовать противъ Греціи.

— Одинъ изъ высшихъ чиновниковъ Порты прибылъ сюда изъ Константинополя на великолѣпномъ пароходѣ, съ орденами, пожалованными Султаномъ Вице- Королю. Посолъ этотъ вошелъ на берегъ при пу- шечной пальбѣ. Вице-Король, окруженный своими офицерами, улемами и проч. привѣлъ посланнаго, который возложилъ на пашу знаки пожалованныхъ ему орденовъ, и прочелъ притомъ Султанскій фирманъ. Кажется, что эта новая почестъ очень польстила са- молюбію Мегмеда-Али; онъ подарилъ посланнику 2,000 мѣшковъ серебра (100,000 злот.), 100 мѣшковъ кофе, прекрасную Арабскую лошадь и проч. Офицерамъ и матросамъ паша подарилъ 200 мѣшковъ серебра, нѣсколько ризу и т. п.

уже въ частіи завѣшанные урядовые, reszta zaś w krótcu dozna tegoż losu.

— Дня 10, jako w rocznicę urodzin Królowej, chór złożony z 200 członków, odspiewa w Cyrku hymn, na cześć Piusa IX.

— Mówią, że 9-ciu najznakomitszych kapitalistów pożyczło Ministrowi skarbu 9,000,000 realów, na zapłacone procentów od długu krajowego.

— Wiele osób twierdzi, że Jenerał Serrano ma być mianowany Xięciem i grandem hiszpańskim.

— Nadeszła tu wiadomość z Katalonii, że Jenerał Concha zadał wielką klęskę bandom Montemolińskim, Walka miała być nader krwawa. Mimo to, zapewniają, że Jenerał Concha złożony będzie z kapitaństwa jenera- lnego Katalonii.

Т у р ц я.

Константинополь, 22 września.

Uroczystości z powodu obrzezania dwóch najstar- szych synów Sultana, rozpoczęły się 19-go b. m. na równi- nie Hajdar-Basza, pod Skutari. Mają one trwać dni 12-cie; przez ten czas Porta będzie zamknięta, gdyż wszyscy Mini- strowie i Dygnitarze znajdują się w swoich namiotach na rzeczonej równinie. Codziennie dawane tam są w ciągu dnia biesiady, tańce na linie i sztuki kuglarskie dla ludu, wieczorem zaś zapalają ognie sztuczne, na rozstawionych płytwach śród Bosfora. Wielki Admirał, Halil-Basza, przybył także z częścią Floty na te zabawy.

— Pорта otrzymała z Albanii zaspakajające wiadomości. Wódz naczelny wojsk ottomańskich Darbahor-Reszid-Ba- sza, pokonawszy rokoszan, podstąpił pod Argirokastro, w celu zupełnego zniszczenia dowódcy rokoszan Dziuleki, który się tamże ze swymi stronnikami schronił i w najopła- kańszém znajduje się położeniu.

— Interes Grecyi, są jak mówią, na drodze układów. Zapewniają, że nowe propozycje podane zostały przez P. Glarakis, tymczasowego następcę P. Colettis, do minister- stwa spraw zagranicznych. Tymczasem środki dotyczące zakazn pobrzeżnej żeglugi, weszły od kilku dni w wykona- nie i Pорта przerwała wszelkie stosunki z Jeneralnym Kon- sulem greckim, którego odjazdu wymaga. Środki zmu- szające przeciwko poddanym greckim, zaczęto już także wykonywać z całą surowością.

— Od cholery jeszcze jesteśmy wolni.

Е г и п т.

Alexandrya, 13 września.

Przed pięciu dniami tutejszy Jeneralny Konsul Gree- ki, w skutek urzędowego zawiadomienia, zdjął banderę na- rodu swego. Nadto Mehmed Ali otrzymał od Pory rozkaz, aby miał w pogotowiu wojsko i okręty, z któremiby na pierwsze skinienie Sultana mógł działać przeciwko Grecyi.

— Przybył tu ze Stambułu wspaniały parostatek, na któ- rego pokładzie znajdował się znakomity urzędnik Sultań- ski, wiozący Wice-Królowi nowe ozdoby orderu, przezna- czone dlań od Sultana. Poseł ten wylądował przy huku dział. Wice-Król przyjmował go, otoczony swymi oficera- mi, ulkami i t. d., a Poseł włożył na Baszę nowe znaki honorowe, odczytawszy przy tém publicznie firman Sultań- ski. Zdaje się, że to nowe odznaczenie bardzo pochlebia Mel med-Ali mu, gdyż Posła uderował po Królewsku. Dał mu 2,000 kies pieniędzy (100,000 flor.), 100 pak kawy, pięknego konia Arabskiego i t. d. Oficerowie i majtkowie parostatku otrzymali 200 kies pieniędzy, ryż i t. d.